

P 11 1859

VPOLNEDNJI JURIŠ

*Kujmo
enotnost
frönte
in zaledja*

TEKMOVALNI VESTNIK IX. KORPUSA JUGOSLOVANSKE ARMADE

13. MAREC 1945

STEVILKA 3.

Bistvo našega tekmovanja

Za nami so prvi dnevi tekmovanja. Nekaj lepih uspehov je za nami. Vojska je več ali manj doumela pravičen smisel tekmovanja ter se podala v tekmovalni boj po pravilni poti.

Vendar je sedaj ob prvih tednih tekmovanja še potrebno govoriti o bistvu in pravem namenu tega novega tekmovanja IX. Korpusa. V teku prvih dveh tednov se je ponekod pokazalo, da je tekmovanje tu in tam zašlo nekoliko na stran ter izgubilo včasih svoj pravi smoter. V okviru tekmovanja so se pričele množično prirejati tekme v streljanju, v teku, napeljevanju žice, itd. Tekmovalci so tekmovali za prvo mesto, zmagovalce so čakale lepe nagrade. Lepo in koristno vse to; vse to je izredno potrebno za izvežbanje naše vojske in bi bilo želeli, da bi se vse to nadaljevalo, kadarkoli in kjerkoli je možno. Vendar je treba imeti pred očmi: te tekme niso bistvo našega tekmovanja, te tekme so lahko le pripomoček, nekaka predvaja ali predpriprava za resnično tekmovanje, za bitko, za napad, za resnični juriš na sovražnika, njegov bunker ali železnico. Tekmovalni duh je koristna in nujna stvar, zato ga moramo prenesti in dvigniti v slehernem borcu in delavcu v naši vojski. Tekmovalni duh naj ne bo v borcih samo ob času tekem na zelenem travniku, ko gre za nagrado; tekmovalni duh se mora še stopnjevati v borcu, kadar gre zares, kadar ima pred seboj namesto lesene tarče resničnega švabskega zelenca ali belogardističnega psa, kakor je to pokazala „Bazoviška“ na Tabru in „Prešernova“ pri Sv. Križu in Kališah.

Bistva našega tekmovanja ne bomo torej razumeli zgolj v sportnih in vojaških vežbah, ampak v resničnem, dejanskem, neposrednem boju in delu za osvobajanje domovine.

Druga stvar je potem pravilno prikazovanje uspehov. S predpostavko, da tekmovanje teče v pravilno smer in da je v bistvu zajelo pravo obliko, moramo te uspehe na isti resnični način prikazati. Jasno je, da se bodo v teku tega tekmovanja izločile najboljše brigade, bataljoni, čete, vodi in posamezniki. Toda o njih ne bomo govorili in pisali samo: ta je najboljša ta je najhrabrejši, ta je najhitrejši in najbolj samoiniciativen; takih imaginarnih izrazov se ne bomo posluževali brez konkretnih primerov. Pisali pa bomo tako, da ne bo treba ob koncu rabiti zgoraj omenjenih izrazov, ampak bo vsak iz podanih primerov lahko ugotovil hitrost, iniciativnost, požrtvovalnost, in s tem prvenstvo tovariša, čete ali večje edinice, ki se je izkazala. Torej smo si na jasnem: rabili bomo omenjeni način prikazovanja.

Ob koncu bi še enkrat poudaril: Usmerjajmo tekmovanje v pravilno smer; tekmovanja naj nam ne bodo le tekme v soboto ali nedeljo popoldne, ampak naj nam bo tekmovanje v glavnem sredstvo da pospešimo našo borbo in delo na vseh področjih. Tekmovalni tempo nam mora preiti v vse delo in misli; tekmovanje mora postati nov način našega boja in dela sedaj in v bodoče!

USTVARJAMO, GRADIMO...

Vedno bolj stopajo v ospredje borci — delavci s kladivom, krampom ali drugim orodjem v roki. V streških jarkih se borijo borci z bombo in mitraljezom in osvobajajo domovino; za njimi pa prihajajo novi junaki, ki bodo odločili bitko na gospodarskem polju. Pod udarci kladiv in ob žvenketu krampov pa vstaja nova obnovljena domovina. Iz nič se ustvarja vse, le jeklena volja in iznajdljivost sta tisti nevidni in nepremagljivi sili, s pomočjo katerih usvarjamo novo gospodarstvo, nove obrate in delavnice.

V najnovejšem tekmovanju vseh borbenih in zalednih edinic IX. Korpusa si je postavil svoj tekmovalni načrt tudi EKONOMSKI ODSEK Vojne oblasti IX. Korpusa. Pod vodstvom svojega šefa tov. kapetana Močnika je Ekonomski odsek sklenil vse že delujoče obrate razširiti in jih izpopolniti ter povečati kvantiteto in kvaliteto dela. Med-

Kosovelova - udarna!

31. januarja je bilo zaključeno II. Vojaško tekmovanje, v katerem so vse edinice pokazale lepe rezultate in visok tekmovalni duh.

V zvezi s tem je Glavni Štab Slovenije podelil naziv Udarne Brigade XIX. SNOB „S. Kosovela“ z ozirom na to, da je ta dosegla v II. Vojaškem tekmovanju 1. mesto v IX. Korpušu.

III. SNOUB „I. Gradnika“ je kot druga najboljša v tekmovanju prejela spominsko zastavo. Spominsko zastavo je prejel tudi Škofjeloški Odred kot prvi Odred v IX. Korpusu.

V VII. Korpusu sta prejeli naiv Udarne Brigade Ljubljanska in XII. Brigada. Spominsko zastavo zmagovalca pa je prejela najboljša brigada VII. Korpusa — „Gubčeva“ Udarne Brigada.

„Prešernova“ likvidirala Sv. Križ in Kališe

Nista dolgo obstojali novi beli gnezdi, ki so ju postavili švabobranci v Sv. Križu in Kališah. Kljub temu, da so se beli krepko utrjevali, sta v prvih jutranjih urah, dne 10. III., I. in III. bataljon VII. SNOUB „F. Prešerna“ napadla obe postojanki. Po kratki polurni borbi in topniški predpripravi so borci prešli v napad in z jurišem vdrli v sami postojanki. Postojanko v Kališah so minerci minirali z belogardisti vred. Prešernovci so v teh uspešnih akcijah v samih postojankah pobili 10, ranili 15 in ujeli 4 belogardiste. Razen tega je bil zaplenjen

- naslednji material:
- 60 italij. pušk,
 - 1 težki minomet,
 - 2 protivionska mitraljeza,
 - 2 ruska težka mitraljeza,
 - 2 brzostrelki,
 - 30 min za težki minomet,
 - 20.000 kom. municije za vse vrste orožja ter mnogo sprema in drugega vojaškega materiala.

Razen tega so druge edinice istočasno v odbujanju raznih intervencij pobile okoli 25 sovražnikov ter jih več ranile.

Kdo vodi?

V prvih dveh tednih tekmovanja je tekmovalna lestvica približno taka:

Od brigad vodi še vedno XVIII. SNOUB „Bazoviška“, ki je po likvidaciji sovražne postojanke na Taboru vodila borbe na Lokavcu in Predmeji in v teh borbah pobila 48 in ranila preko 30 sovražnikov, ter ima sedaj 3555 točk.

Sledi ji VII. SNOUB „F. Prešerna“, ki je z zadnjo likvidacijo dveh belogardističnih postojank v Sv. Križu in Kališah prišla na drugo mesto s 3345 točkami.

Sledi ji III. SNOUB „I. Gradnika“ s 1570 točkami.

V konkurenci Odredov vodi operativni štab za Zap. Primorje, ki je v uspešnih diverzantskih akcijah pobil 26 in ranil 27 sovražnikov, zaplenil med drugim 1 mitraljez,

6 pušk, brzostrelko in pištolo, poškodoval kamion, pobral 11.200 m žice itd, ter ima sedaj 1366 točk.

Sledita mu Jeseniško—bohinjski Odred z 910 točkami, in Skofjeloški Odred s 545 točkami.

Od Področij vodi Kobariško Vojno Področje. To Področje je napovedalo tekmovalni boj vsem ostalim Področjem IX. Korpusa. Med drugim so si zastavili v načrtu tudi uničevanje žive sile sovražnika. In že v prvih dneh so patrole tega Področja izvedle 4 uspešne napadalne akcije na sovražnika in pri tem pobile 13 (med temi 3 oficirje) in ranile 11 sovražnikov.

ŠE NOVI TEKMECI...

Komanda mesta Kobarid v okviru tekmovanja IX. Korpusa napoveduje tekmovanje vsem ostalim Komandam mest IX. Korpusa pod geslom „Tekmujemo v iznajdljivosti!“

odsek že realiziral velik del ter s tem dokazal živ tekmovalni ustvarjalni duh.

Pripravljene so že kadi, v katere bodo vložili 500 govejih kož. Čim bodo nabavljene še nove kadi, se bo konserviranje kož še razširilo.

Nova delavnica za gamaše dela že tri dni, in sta dva delavca v teh prvih dneh izdelala 90 parov okusno in težko narejenih gamaš.

Nova milarna je v tekmovanju povečala svojo produkcijo; doslej je izdelala mesečno 200 kg mila; odslj pa ima v načrtu 2000 kg mila mesečno. V prvih 6 dneh tega meseca so izdelali že 700 kg mila, kar je že precej preko načrta. Milo izdelujejo iz neužitnih delov goveje živine in je odlične kvalitete.

Zaradi pomanjkanja žeblicev je ustanovljena žeblicarska delavnica za lesene cveke, katerih produkcija bo v kratkem zadoščala potrebam številnih

sebcjno tekmujejo posamezne delavnice in posamezniki v delavnicah.

Nadalje je v tekmovalnem načrtu ustvaritev novih obratov: ščetarske, usnjarske, žeblicarske in mizarne delavnice ter milarne in delavnice za gamaše. Mesnice, klavnice in pekarne bodo zvišale in sistematizirale delo.

V vseh obratih se bo moštvo izpopolnjevalo s političnimi, strokovnimi in študijskimi urami. Prav tako se bo dvignila disciplina.

Za bolnice se bo nabavilo čim večje zaloge. Vse za vojsko sposobne tovariše bodo zamenjali z nesposobnimi; (že prvi teden tekmovanja je bilo zamenjanih 8 tovarišev).

Ves ta načrt bodo izvajala vsa Vojna Področja in Komande mest.

Od zgoraj navedenega načrta je Ekonomski

V II. BATALJONU NOVGRAD-a

Živahno je pri NOVGRAD-u. Vse giba, tiho in neumorno; vsak hoče ustvariti čim več; vsi tekmujejo. Razen celodnevne dela imajo delavci tudi dnevno politične in vojaške ure; tudi svoj stenski časopis si pišejo ob času odmora in debatirajo, celo na miting se pripravljajo.

V vsem delu, v vseh delavnicah tekmujejo. Na dveh žagah, ki sta v pogonu je 11 delavcev v 366 delavnih urah sežagalo 238 komadov hlodov. Preko delovnega časa pa so samoiniciativno žagali les za pogorelce tovariši Velikonja Pavel, Jakopič Jožef, Trojar Andrej in Pogačnik Ivan.

Vzorno tekmuje eden najstarejših, a najmarljivejših delavcev tov. Jerala Filip, ki izdeluje košare, mele in slamnate predpražnike.

V mizarski delavnici tekmujejo v izdelovanju šolskih miz in klopi ter zabojev; iz lesenih odpadkov pa bodo pričeli izdelovati lesene coklje za bolnice.

Prav tako tekmujejo v kovaški in ključavničarski delavnici; v zadnji so sklenili, da bodo v prostem času izdelovali medenaste peterokrake zvezde.

Drvarji (6 tovarišev) so v 344 urah posekali in spravili na mesto 42 m³ drv. Tesarji pa tekmujejo v gradnji barak.

Vsi tekmujejo. Vsak pri svojem delu hoče biti čim preciznejši in čim hitrejši; in vse v cilju, da vzporedno z zmagami na bojišču tudi delavec v zaledju izvojuje zmago v boju s sovražniki našega novega gospodarstva.

Bazoviška na Taboru

Po robu „kucljev“ nad Vipavsko dolino se pomika dolga kolona „Bazoviške“ brigade. V siju svetle mesečine se svetlika skrbno očiščeno orožje. Pri borovem gozdiču krene kolona v dolino.

„Tišina...“

Le škrtanje kamenja se sliši izpod okovanih čevljev. Nekje je počil strel; še dalje nekje je šinila v zrak rdeča raketa, za trenutek je vse rdeče zažarelo, potem je ugasnilo.

Nekdo se je za hip spozabil in zažvižgal „Hej brigade...“, pa je brž zopet utihnil.

V dolini so bataljoni zavzeli položaje. Drugi in peti sta odšla proti Taboru, utrjeni švabski postojanki. Okoli postojanke vladata mir in tišina. Sovražnik brezskrbno spi, zavrt v naropane odeje. Nič ne sluti... Druga četa ruskega bataljona se je neslišno priplazila in obkolila grad Tabor. Komandant Kozlovski je previdno raz-

čevljarskih delavnic. Čeprav se izdelujejo žebliji zaradi pomanjkanja strojev s pripomočki, vendar produkcija in kvaliteta dela narasčata.

Nova ščetarska delavnica je tik pred otvoritvijo. Iz govejih repov bodo izdelane ščetke vseh vrst: za čevlje, obleko in živino.

Ze ustvarjene in urejene delavnice pa svoj delo stopnjujejo. Čevljarske delavnice so februarja izdelale 1300 parov trpezniških čevljev, razen številnega drugega dela s škornji, torbami, sedli, pasovi itd.

Z moštvom delavnic se že vršijo politične in praktične — strokovne ure, na katerih se bodo tovariši še bolj usposobili za delo, ki bo koristilo lepši bodočnosti naše domovine. Iz vsega tega je razvidno, da kljub še trajajoči krvavi borbi že prihajamo v novo dobo — v dobo graditve in ustvarjanja.

V tekmovalnem ritmu

Ne samo z bombo in jurišem, na bunker in železnico, tudi v času oddiha in počitka tekmujejo naši borci. Da se čimpreje in čim bolj usposobijo za direkten boj proti sovražniku, prirejajo medsebojne tekme kurirji, telefonisti, mitraljezci, strelci; čete in bataljoni tekmujejo, kdo bo imel boljši in lepši stenski in žepni časopis, kdo bo imel boljše politične in vojaške ure.

V Zveznem bataljonu XXXI. divizije so tekmovali kurirji na progi 3 km; prvi je prišel na cilj tov. Gostiša Ivan, desetar iz I. čete, ki je to progo premagal v 11 minutah in 10 sekundah. Sledita mu tov. Žitnik Milan iz 1. čete in Kofol Franc iz 2. čete. Zmagovalci so bili nagrajeni.

Telefonisti istega bataljona so tekmovali v napeljavi in pobranju telefona na liniji dolgi 2300 metrov. Telefon je deloval že po času 23 minut, nakar je bila linija pobrana v 21 minutah. Ta čas je dosegla zmagovalna telefonska patrolja, ki jo je vodil tov. vodnik Molk Franc. — Tov. komandir Lešar Ludvik iz inženirskega bataljona XXXI. div. pa razstavi in sestavi mitraljez v 45 sekundah, dočim tov. Govekar Alojz iz II. bat. Vojkove brigade razstavi in sestavi „Šarca“ v 2 min. in 36 sek.

Pri streljauju se je izkazal tov. Hladnik Marjan, politkomisar čete iz III. bat. Vojkove brigade, ki je na razdaljo 70 metrov trikrat zaporedoma zadel žlico.

Borci pišejo

Ne znajo samo streljati in sestavljati mitraljezov, borci znajo tudi pisati in pesniti.

Posebno marljivi so v Zveznem bataljonu XXXI. divizije. Vse 4 čete imajo svo-

meščal posamezne skupine. Polagoma se bližajo vrhu; nihče jih še ni opazil. Ob obzidju gradu so že, pa je vse tiho. Skoraj že tu in tam kdo podvomi, če je sploh kdo v gradu. Tedaj je zaregljalo. Na gradu je v hipu oživelo. Nemci sprva sploh niso mogli verjeti, da je napad, toda partizanske puške so jih takoj o tem prepričale. Borba se je pričela. Preko tabora so odmevali mogočni juriši, ki Nemcem gredo do kosti.

Tedaj so se tovariši Ahmedov, Bobajev, Popov in še nekaj drugih pognali v napad proti ravnici pod Taborom, na kateri so imeli švabi postavljen top.

„Juriš... juriš...!“

Vsa ravnica se je stresla pod nezadržnim jurišem borcev II. bataljona. Nemci so se v paničnem begu umaknili in pustili top. Za hip so obstali jurišači pred zaplenjenim topom, skoraj omamljeni. Nekdo je šele čez čas dahnil: „Top... naš top...!“

Nato so njih srca še močneje zatrepetala „Juriš... hura...!“ Zdrveli so naprej v grad. Od hiše do hiše so preganjali švabe, končno so jo ti kot blazni ucvrli po bregu navzdol.

Kurir pa je hitel in poročal komandantu brigade: „Tabor je zavzet... zaplenjen je nov top... veliko municije... Ravnica izpraznjena iz strahu pred nami...“

Zgodaj zjutraj je po Vipavski dolini vzplamtela srdita borba. Nemci blazno napadajo; naši držijo in položaji so zaviti v dim od eksploziji topovskih granat. Po-

je stenske časopise; največ člankov so napisali tovariši iz 2. čete in sice 14. Še bolj bodo tovariši pisali, ko bodo končali tečaj za nepismene, ki je v teku. Tudi trije žepni časopisi so izšli; z najboljšim se ponaša 2. četa.

Gradnikovci so tudi napisali 14 stenskih in 5 žepnih časopisov. Največ pisem je poslal ranjencem II. bataljon, in to 32 pisem; večinoma jih je napisala mladina iz bataljona.

V Inženirskem bataljonu XXXI. divizije imajo 2 stenčasa in vsaka četa svoj žepni časopis. Poseben način samovzgoje v bataljonu so stenski letaki, ki so jih v bataljonu napisali 46, najbolj agilnega se je pokazal tov. Cotman Ivan.

Prav tako se Udarna četa XXXI. divizije kljub stalnim pohodom ponaša z lepo izdelanim žepnim časopisom „Udarnik“.

Tudi borci Gregorčičeve brigade radi pišejo. Po proslavi praznika Rdeče Armade so dali izraza svojemu navdušenju na stenskih časopisih. Evo nekaj odlomkov iz njihovih člankov:

Borec Rutar Janko piše: „Rdečearmejec se bori skupno z nami. On je naš veliki brat, ker nam je priskočil na pomoč takrat, ko smo jo najbolj potrebovali. V skupni borbi smo potrdili krvno bratstvo. Zato smo ob prazniku prisegli, da se bomo še z večjo vneto borili proti skupnemu sovražniku ramo ob ramo z brati Rusi do končne zmage...!“

Borec Matevž Leban iz III. bataljona pa piše: „Na praznik RA smo se pripravili prav vsi, ter smo bili zelo veseli, ker vemo, da so Rdečearmejci naši zavezniki in bratje po krvi. Obljubili smo na ta praznik, da hočemo postati enaki ruskim vojakom, da hočemo postati ravno tako vztrajni in borbeni kot oni. Tisti večer smo vsi občutili tako ljubezen do Rdečearmejcev, kot še nikdar doslej. S proslave smo odhajali trdno prepričani, da ni več daleč dan, ko si bomo podali roke z bratskimi Rdečearmejci.“

IZ ZALEDJA

Nova veterinarska bolnica v Sloveniji

Na osvobojenem ozemlju Slovenije je bila otvorjena prva velika veterinarska bolnica v Sloveniji. Nikdar na slovenskih tleh nismo imeli take ustanove. Sredi tega osvobodilnega boja pa so njeno ustanovitev zahtevale potrebe. Kljub pomanjkanju gradbenega materiala in vsega, kar je za tako moderno bolnico z operacijskimi prostori potrebno, so sredi najhujše zime pridne roke našega človeka zgradile prostorno poslopje, v katerem se lahko zdravi preko 40 glav živine iz vojaških edinic in bolna živina naših kmetov.

Obenem z otvoritvijo bolnice je bil zaključen prvi tečaj veterinarskih bolničarjev, med katerimi so bili sami kmečki gospodarji in kmečki fantje, ki so tečaj uspešno dovršili.

Tako polagamo temelje našega novega gospodarstva. To so juriši našega naroda proti vsem tistim, ki poskušajo boj proti ljudstvu prenesti na gospodarsko polje.

ložaji pod IV. bataljonom so že posejani s švabskimi mrličmi. Samo mitraljezec Pangos jih je pobil 17.

Drago so plačali takrat švabi svoja zločinstva: 39 mrtvih in 37 ranjenih je obležalo.

Ljubo